

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень (реєстр. № 9445 від 30 червня 2023 року)

На виконання пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 30 жовтня 2024 року № 4053-ІХ «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень» Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 12 грудня 2024 року (протокол № 177) пропозиції і поправки, що надійшли від суб'єктів права законодавчої ініціативи до проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень (реєстр. № 9445), (далі – Законопроект).

До Комітету надійшло 128 поправок та пропозицій від суб'єктів права законодавчої ініціативи.

Разом з тим, під час розгляду Законопроекту члени Комітету дійшли висновку про необхідність відповідно до статті 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» доповнити порівняльну таблицю до Законопроекту такими поправками і пропозиціями:

1) у Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст.436):

частину другу статті 34 викласти в такій редакції:

"2. При ухваленні рішення з кожного питання жоден із суддів не має права утримуватися від голосування та підписання рішення чи ухвали. Судді не мають права розголошувати міркування, що були висловлені при обговоренні під час ухвалення судового рішення";

пункт 4 частини першої статті 67 викласти в такій редакції:

"4) судді та присяжні - про обставини обговорення питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, що стала відома судді під час врегулювання спору за його участю";

частину першу статті 220 викласти в такій редакції:

"1. Під час ухвалення судового рішення суддя не має права обговорювати обставини та матеріали справи, застосування норм права та судову практику в цій справі, а також зміст судового рішення з іншими особами, крім складу суду, який розглядає справу";

частину четверту статті 232 викласти в такій редакції:

"4. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови";

статтю 233 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. У виняткових випадках залежно від складності справи складання повного рішення (постанови) суду може бути відкладено на строк не більш як десять днів, а якщо справа розглянута у порядку спрощеного провадження - п'ять днів з дня закінчення розгляду справи.

Складання повної ухвали залежно від складності справи може бути відкладено на строк не більш як п'ять днів з дня проголошення скороченої (вступної та резолютивної частин) ухвали.

Скорочене (вступна та резолютивна частини) судове рішення має бути підписане всім складом суду і приєднане до справи";

частини першу, четверту, шосту і десятю статті 240 викласти в такій редакції:

«1. Рішення суду (повне або скорочене) проголошується у судовому засіданні, яким завершується розгляд справи, публічно, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Проголошуючи повне рішення суду, суд може оголосити лише його вступну та резолютивну частини, негайно вручивши копії такого рішення учасникам справи, які були присутні у судовому засіданні»;

«4. У разі неявки всіх учасників справи у судовому засіданні, яким завершується розгляд справи, розгляду справи без повідомлення (виклику) учасників справи суд підписує рішення (повне або скорочене) без його проголошення»;

«6. У разі проголошення у судовому засіданні скороченого (вступної та резолютивної частин) рішення суд повідомляє, коли буде складено повне рішення»;

«10. В ухвалі, яку суд постановляє в судовому засіданні без оформлення окремого документа, оголошуються висновок суду та мотиви, з яких суд дійшов такого висновку»;

абзац другий частини першої статті 256 викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) рішення суду, або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складання повного судового рішення»;

абзац перший частини другої статті 261 викласти в такій редакції:

"2. Незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження, якщо апеляційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків";

підпункт «г» пункту 1 частини першої статті 282 викласти в такій редакції:

"г) найменування суду першої інстанції, рішення якого оскаржується, дати ухвалення рішення, прізвища та ініціалів судді (суддів); часу і місця його ухвалення, дати складання повного рішення";

частину першу статті 284 викласти в такій редакції:

"1. Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її ухвалення";

абзац другий частини першої статті 288 викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) судове рішення, що оскаржується, або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення»;

абзац перший частини четвертої статті 293 викласти в такій редакції:

"4. Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків";

частину першу статті 317 викласти в такій редакції:

"1. Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її ухвалення";

2) у Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст.436):

частину другу статті 35 викласти в такій редакції:

"2. При ухваленні рішення з кожного питання жоден із суддів не має права утримуватися від голосування та підписання рішення чи ухвали. Судді не мають права розголошувати міркування, що були висловлені при обговоренні під час ухвалення судового рішення";

абзац другий частини другої статті 62 викласти в такій редакції:

"У разі задоволення заявленого клопотання щодо посвідчення довіреності фізичної особи на ведення справи, що розглядається, суд постановляє ухвалу, яка

заноситься секретарем судового засідання до протоколу судового засідання, а сама довіреність або засвідчена підписом судді копія з неї приєднується до справи";

пункт 4 частини першої статті 70 викласти в такій редакції:

"4) судді та присяжні - про обставини обговорення питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, що стала відома судді під час врегулювання спору за його участю";

частину четверту статті 240 викласти в такій редакції:

"4. Після закінчення поновленого розгляду справи суд залежно від його результатів відкриває судові дебати з приводу додатково досліджених обставин і переходить до стадії ухвалення судового рішення або, якщо вчинення необхідних процесуальних дій у даному судовому засіданні виявилось неможливим, оголошує перерву";

частину першу статті 245 викласти в такій редакції:

"1. Під час ухвалення судового рішення суддя не має права обговорювати обставини та матеріали справи, застосування норм права та судову практику в цій справі, а також зміст судового рішення з іншими особами, крім складу суду, який розглядає справу";

частину четверту статті 258 викласти в такій редакції:

"4. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови";

статтю 259 доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. У виняткових випадках залежно від складності справи складання повного рішення (постанови) суду може бути відкладено на строк не більш як десять днів, а якщо справа розглянута у порядку спрощеного провадження - не більш як п'ять днів з дня закінчення розгляду справи.

Складання повної ухвали залежно від складності справи може бути відкладено на строк не більш як п'ять днів з дня проголошення скороченої (вступної та резолютивної частин) ухвали.

Скорочене (вступна та резолютивна частини) судове рішення має бути підписане всім складом суду і приєднане до справи";

частини першу, четверту, шосту і десятую статті 268 викласти в такій редакції:

"1. Рішення суду (повне або скорочене) проголошується у судовому засіданні, яким завершується розгляд справи, публічно, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Проголошуючи повне рішення суду, суд може оголосити лише його вступну та резолютивну частини, негайно вручивши копії такого рішення учасникам справи, які були присутні у судовому засіданні»;

«4. У разі неявки всіх учасників справи у судове засідання, яким завершується розгляд справи, або розгляду справи без повідомлення (виклику) учасників справи, суд підписує рішення (повне або скорочене) без його проголошення»;

«6. У разі проголошення у судовому засіданні скороченого (вступної та резолютивної частин) рішення суд повідомляє, коли буде складено повне рішення»;

«10. В ухвалі, яку суд постановляє в судовому засіданні без оформлення окремого документа, оголошуються висновок суду та мотиви, з яких суд дійшов такого висновку»;

абзац другий частини першої статті 354 викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) судове рішення або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення»;

абзац перший частини другої статті 358 викласти в такій редакції:

"2. Незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження у разі, якщо апеляційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків";

назву та частину першу статті 381 викласти в такій редакції:

"Стаття 381. Порядок ухвалення постанов судом апеляційної інстанції

1. Суд апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги ухвалює постанову за правилами статті 35 і глави 9 розділу III цього Кодексу з особливостями, зазначеними у статті 382 цього Кодексу";

підпункт «г» пункту 1 частини першої статті 382 викласти в такій редакції:

"г) найменування суду першої інстанції, рішення якого оскаржується, дати ухвалення рішення, прізвища судді (суддів); часу і місця його ухвалення, дати складання повного рішення";

частину першу статті 384 викласти в такій редакції:

«1. Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дня її ухвалення»;

абзац другий частини першої статті 390 викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено лише скорочене (вступну та резолютивну частини) судове рішення, або у разі розгляду справи (вирішення

питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення»;

абзац перший частини третьої статті 394 викласти в такій редакції:

"3. Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків";

назву та частину першу статті 415 викласти в такій редакції:

"Стаття 415. Порядок ухвалення постанов судом касаційної інстанції

1. Суд касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги ухвалює постанову відповідно до правил, встановлених статтею 35 та главою 9 розділу III цього Кодексу, з особливостями, зазначеними в статті 416 цього Кодексу";

частини першу і другу статті 419 викласти в такій редакції:

"1. Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з моменту її ухвалення.

2. З моменту ухвалення постанови судом касаційної інстанції скасовані або визнані нечинними рішення, постанови та ухвали суду першої або апеляційної інстанції втрачають законну силу та подальшому виконанню не підлягають";

3) у Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст.436):

абзац другий частини третьої статті 39 викласти в такій редакції:

"Суд ухвалою залишає заяву про відвід, яка повторно подана з тих самих підстав, без розгляду";

абзац другий частини другої статті 59 викласти в такій редакції:

"У разі задоволення заявленого клопотання щодо посвідчення довіреності фізичної особи на ведення справи, що розглядається, суд постановляє ухвалу, яка заноситься секретарем судового засідання до протоколу судового засідання, а сама довіреність або засвідчена підписом судді копія з неї приєднується до справи";

пункт 4 частини першої статті 66 викласти в такій редакції:

"4) судді та присяжні - про обставини обговорення питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, яка стала відома судді під час врегулювання спору за його участю";

частину третю статті 227 викласти в такій редакції:

"3. Після закінчення поновленого розгляду справи суд залежно від його результатів відкриває судові дебати з приводу додатково досліджених обставин і переходить до стадії ухвалення судового рішення або, якщо вчинення необхідних процесуальних дій у даному судовому засіданні виявилось неможливим, оголошує перерву";

частину першу статті 228 викласти в такій редакції:

"1. Під час ухвалення судового рішення суддя не має права обговорювати обставини та матеріали справи, застосування норм права та судову практику в цій справі, а також зміст судового рішення з іншими особами, крім складу суду, який розглядає справу";

частину четверту статті 241 викласти в такій редакції:

"4. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку закінчується ухваленням постанови";

частини першу – третю, шосту і сьому статті 243 викласти в такій редакції:

«1. Суди ухвалюють рішення, постанови іменем України негайно після закінчення судового розгляду за винятком випадків, передбачених цим Кодексом.

2. Рішення та постанови ухвалюються, складаються і підписуються складом суду, який розглянув справу.

3. У виняткових випадках залежно від складності справи складення рішення, постанови у повному обсязі може бути відкладено на строк не більш як десять, а якщо справа розглянута у порядку спрощеного провадження - п'ять днів з дня закінчення розгляду справи.

Складання повної ухвали залежно від складності справи може бути відкладено на строк не більш як п'ять днів з дня проголошення скороченої (вступної та резолютивної частин) ухвали.

Скорочене (вступна та резолютивна частини) судове рішення має бути підписане всім складом суду і приєднане до справи»;

«6. Для постановлення ухвал, що оформлюються окремим документом суд оголошує перерву. Такі ухвали підписуються складом суду, який розглядає справу.

7. Ухвали, постановлені судом без оформлення окремого документа, заносяться до протоколу судового засідання. Суд може оформити такі ухвали окремим документом після закінчення судового засідання»;

абзац другий частини четвертої статті 245 викласти в такій редакції:

"У випадку, якщо ухвалення рішення на користь позивача передбачає право суб'єкта владних повноважень діяти на власний розсуд, суд зобов'язує суб'єкта владних повноважень вирішити питання, щодо якого звернувся позивач, з урахуванням його правової оцінки, наданої судом у рішенні";

частини першу, четверту і шосту статті 250 викласти в такій редакції:

«1. Судове рішення (повне або скорочене) проголошується у судовому засіданні, яким завершується розгляд справи, публічно, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Проголошуючи повне рішення суду, суд може оголосити лише його вступну та резолютивну частини, негайно вручивши копії такого рішення учасникам справи, які були присутні у судовому засіданні»;

«4. У разі неявки всіх учасників справи у судове засідання, яким завершується розгляд справи, ухвалення рішення, винесеного без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні), суд підписує рішення (повне чи скорочене) без його проголошення»;

«6. У разі проголошення у судовому засіданні скороченого (вступної та резолютивної частин) судового рішення суд повідомляє, коли буде складено повне судове рішення»;

пункт 3 частини шостої статті 280 викласти в такій редакції:

"3) залишення позивачем зали судових засідань до моменту переходу до стадії ухвалення судового рішення";

у статті 283¹:

абзаци четвертий і п'ятий частини сьомої викласти в такій редакції:

«У разі проголошення в судовому засіданні скороченого (вступної та резолютивної частин) рішення суду, повне рішення суду складається не пізніше п'яти днів з дня проголошення.

Повне рішення суду підписується всім складом суду та не пізніше наступного дня після підписання його копія надсилається учасникам справи, їх представникам до електронного кабінету (у разі його наявності) та опубліковується на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду»;

абзаци другий, чотирнадцятий і п'ятнадцятий частини восьмої викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) рішення суду, зазначений строк обчислюється з дня складення повного рішення суду та його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду»;

«У разі проголошення в судовому засіданні скороченої (вступної та резолютивної частин) постанови, повна постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду складається не пізніше п'яти днів з дня проголошення.

Повна постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду підписується всім складом суду та не пізніше наступного дня після підписання його копія вручається (видається або надсилається) учасникам справи, їх представникам, особі, яка не брала участі у справі та подала апеляційну скаргу з підстави вирішення судом питання про її права, свободи, інтереси та (або)

обов'язки, до електронного кабінету (у разі його наявності) та опубліковується на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду»;

абзац перший частини четвертої статті 289³ викласти в такій редакції:

"4. У разі постановлення судом першої інстанції в адміністративній справі, передбаченій частиною першою цієї статті, ухвали, яка підлягає апеляційному оскарженню, чи завершення розгляду справи шляхом ухвалення рішення суду суд першої інстанції після складення повного судового рішення невідкладно";

абзац другий частини першої статті 295 викласти в такій редакції:

«Якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) рішення (ухвалу) суду, або у разі розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення»;

частину другу статті 299 викласти в такій редакції:

"2. Незалежно від поважності причин пропуску строку на апеляційне оскарження суд апеляційної інстанції відмовляє у відкритті апеляційного провадження у разі, якщо апеляційна скарга прокурора, суб'єкта владних повноважень подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків подання апеляційної скарги суб'єктом владних повноважень у справі, про розгляд якої він не був повідомлений або до участі в якій не був залучений, якщо суд ухвалив рішення про його права та (або) обов'язки";

підпункт «г» пункту 1 частини першої статті 322 викласти в такій редакції:

"г) найменування суду першої інстанції, рішення якого оскаржується, дати ухвалення рішення, прізвища судді (суддів); часу і місця його ухвалення, дати складання повного рішення";

частину першу статті 325 викласти в такій редакції:

«1. Постанова суду апеляційної інстанції набирає законної сили з дати її ухвалення»;

абзац другий частини першої статті 329 викласти в такій редакції:

«У разі якщо в судовому засіданні було проголошено скорочене (вступну та резолютивну частини) судове рішення або у разі розгляду справи (вирішення питання) без повідомлення (виклику) учасників справи, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення»;

частину п'яту статті 333 викласти в такій редакції:

"5. Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга прокурора, суб'єкта владних

повноважень подана після спливу одного року з дня складення повного судового рішення, крім випадків подання касаційної скарги суб'єктом владних повноважень у справі, про розгляд якої він не був повідомлений або до участі в якій не був залучений, якщо суд ухвалив рішення про його права та (або) обов'язки";

частину першу статті 359 викласти в такій редакції:

"1. Постанова суду касаційної інстанції набирає законної сили з дати її ухвалення";

Комітетом до другого читання підготовлено Порівняльну таблицю до Законопроекту, яка містить 158 поправки і пропозиції, за результатом розгляду яких пропонується 99 врахувати (в тому числі врахувати частково, врахувати редакційно), 59 поправки і пропозиції відхилити.

Розглянувши Законопроект, підготовлений до другого читання, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень (реєстр. № 9445) прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Маслова Д.В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

